

Kassa, februárius 16.

1865.

FELVIDÉK.

Harmadik évfolyam

14. szám.

FELSŐ-MAGYARORSZÁGI KÖZLÖNY.

Megjelen hotenkint kétszer:
CSÜTÖRTÖKÖN és VASÁRNAP.
Előfizetési díj: egy évre 8 frt. — fél évre 4 frt.

Feladvás szerkesztő s kiadó-tulajdonos:
Bánóczy Ferencz.
Szerkesztő- és kiadó-hivatal: Kovácsutca 380. sz. Rudlakház.

Hirdetések díja: 4 hasábos garmond sor 5 krajczár.
Bélyeg díj: minden beigtatás után külön 30 kr.
Nyilttér soronkint 12 kr. o. é.

A gazdaszat alapelvei.

I.

A társulatokbai egyesülés, úgy látszik a gazdaszat némely ágainak hatalmas lendületet szokott kölcsönözni; hanem ez úgy van az ipar, úgy van a kereskedelmi téren is — mert általa két fő tényező, az észlelet és pénz-erő összpontosulnak.

Ezen eszközök által éretik el, hogy a ható körülmények rosszai kikerüljenek, a jók pedig felhasználhatók.

Nincsen azonban elérve minden az egyesületek eszméjével, — el nem lehet éni t. i. azt, hogy minden ember egyleti taggá legyen, — de azt sem, hogy az emberek — a társulatok egyedárusági elveinél fogva — többhöz juthassanak, mint a mit ezek hasznosan vagy jobban szólva magukra nézve jövedelmezőleg elárusítani képesek.

Az államban legtöbb kárt okoznak a sopánkodó, saját gyengességüket másokéval takargatni szerető emberek, kik mint a máj-kóros mindig azon baj fölött panaszkodnak, a mely valóságban náluk nem létezik, de a kór szelleme az, hogy panaszban enyhítse fájdalmait.

Ki a nyilttérre t. olvasó közönség! Van közlöny, mely világítson a reáliák kedvelőinek; tanulni mint tanítani, egyenlően erény.

A „Felvidék“ nyilt hasábjai minden szépet s jót elfogadnak; amyi isten hála e hazában az értelmes gazdász, hogy azok számára, kiknek kellemes tanulmány az okszerű gazdaszat ismertetése, de azt iskolaszerűleg megszerezni módjukban nem állott, jut olyan arányban az oktató, mint bármely Georgyconban.

Es ez leginkább a vidéki lapok hivatása, melyek menten minden politikai tárgyalgatásoktól reális dolgokkal foglalkoztatják a közönséget, — a nyilvánosság elé tárva mi az — és mennyi a mi haladt, mi az a miben még javítandó van.

Allításunkat a „Felvidék“ egyhavi élete — itt — egyebütt a többiek igazolják; — mert az adott cikkek nyilvános tanúságot tesznek az avatottak száma, de egyszersmind az irány helyességéről is. —

Nálunk Magyarország felvidékén, a gazdaszatnak sokkal több ágát írja a nép, — mint az alföldön, hol az egyedül a mezei gazdaszattal foglalkozhat, ott a rónaság gazdag kalászokat enged hátán lengeni. Virgoncz nénesek, nyájak és gulyák vonódnak át a láthatárig terjedő legelőségen — de sok nincsen még ott, mi nélkül az emberek meg nem tudnak lenni, vagy sok nincsen olyan, mi dúsabban jövedelmez az arany kalászok magvainál. —

A tudományok és foglalkozások egyes külön vált ágait betanulni, s annak hasznosításánál jó eredményt mutatni fel sokkal könnyebb, mint azt az általánosságban sajátítani el; ugyan azért nagyon óhajtandó, hogy azon rovatok, melyek a gazdaszat egyes ágait szakmaszerűleg érintették, minő a kertészet, selymészet és a földészeti tüzetesesen végig tárgyalassanak; de másrésztől óhajtandó, miként a „Felvidék“ hasábjain tér nyitassék a tudományos gazdaszat eszméinek rövid

vázlatára, hogy a nép mely gazdaszati iskolában a vegytermészet és erő mütannal meg nem ismerkedhetett, fogalmat nyerjen oly dolgokról, melyek a gazdaszat előhaladásának leghatalmasabb emeltyűül ismertettek el.

A nagyontisztelt olvasó az eddig mondotakból is kivethette, hogy mi azon modorban fogjuk magunkat tartani, melylyel a tudományt magát, és a tudományok gyakorlati életbe-éltetését érintjük, azon tudományos és gyakorlati kútfők után indulva, kiket az európai művelt gazdaszat tekintélyeknek ismert el, a kiknek nyomdokain halad a gazdaszat észlelő szelleme ez idő szerint. —

Mi szépen megférünk dolgozó társaink szomszedságában, és a viszonyoknál fogva itt ott leléptetett egy egy egyelet helyén emelkedő Phönix szárnyai alá magunk is szívesen oda húzódnunk. Addig azonban ezélunkhoz közelebb hatolandók, szólani szándékozunk:

1-szor. A föld ismertetéséről és az abban található egyes részokról, azoknak a gazdaszathozó viszonyokról és valódi értékükről. —

2-szor. A vegyészeti gazdaszatról.

3-szor. A gyakorlati gazdaszatról.

Mely rovat alatt azonban tüzetesen tárgyaljuk végig mind azon ágait a gazdaszatnak, melyek a felvidék viszonyaihoz képest vagy már is üzetnek, vagy pedig alkalmazásuk óhajtandó lenne. Ugyan ezen rovatban szólándunk az erőtanról is, röviden s oly érthetően, mint megnyit a hely enged, s mint amit a gazda közönség szükséglete igénybe vesz. —K.—

Unghmegeyi gazdasági egyesület.

A répatermelés emelése tekintetéből a f. é. jan. 31-én tartott küzgyülés 4-ik szám alatt ez évre répatermelési versenyt hirdet. A versenyzés 100 □ olon történik; még pedig a mennyiségre nézve, egyenlő körülmények közt a minőség határozván. Jutalomdíj négy 15 frtos részletben 60 frt o. é. tüzetik ki. Versenyezhet a megye területén mindenki. A bejelentés akármelyik egyleti tagnál is elfogadtatván, az elnökhöz folyó évi május 1-ig megírandó. A termelők a szántási, trágyázási, vetési vagy ültetési, kapálási, kiszédési s tisztítási műveleteket költség-kiszámitás tekintetéből pontosan megjegyezni kéretnek. A bíráló bizottmányok a termelők számához képest később neveztetnek ki. — Ezen közérdeku versenyre főleg a földműves népet figyelmeztetni a birtokos urak, t. lelkesek s községlőljárók hivatalnak fel —
Csieser, febr. 5. 1865.

Vezerte Zsigmond,
egyl. jegyző.

A vizgyógyászat érdekében.

I.

Felföldünk egyik regényes és a vizgyógyászat sajátágos igényeinek minden szempontból megfelelő vidékén, Szinye-Lipócon, egy most alakuló részvényes társaság által a már régóta fenálló s köz-méltánylatnak örvendő ásvány-gyógy-fordók mellett egy közügyeinknek megfelelő „hideg vizgyógyintézet“ felállítása tervezetlén, azt hiszem szükséges szolgálatot teszek mind ezen „emberiségi szempontból“ czélba vett“ intézet kellő mérvbeni felállítására, mind a felföld érdekelt közönségére nézve, ha a „Felvidék“ becses hasábjain legalább vázlatosan közlé-

teszem a vizgyógyászat azon elveit s vívmányait, melyeket ennek tudományos alapokra lett állitása óta, nemcsak a vizgyógyászat jótéteményeiben részesülő közönség elismerte, hanem azon tudományos fők is elismerték, kik ezzel épen azért foglalkoztak, hogy tételeit megczáfolhassák — és melyeknek népszerűsítése által a közegészségi állapotot minden rendű s rangu családokban, a növeldekbén, közhelyeken stb. javítani lehet; egyszersmind pedig mind a nevezett részvénytársulattal mind a tiszt. olvasó közönséggel közelebb megismertetem a mostanában Gräfenbergben keletkező „Átalános vizgyógyászati egylet“-et, melynek feladata nem kevesb, mint az europaszerte már fenálló m. e. 80 vizgyógyintézet tapasztalatai nyomán a vizgyógyászatot a tudományos egyetemekben is rendes doctori tanulmánynyá emelni; a közönséget, az emberi nemet pedig, a lehetőség korlátain belül, a természethez, életmódjára nézve oly módon visza vezényelni, miszerint mindenki megtanulhassa: mikép kell egészségét fentartani — szívesen nélkülözve a természetellenes fényüzési czikkeket s mind falusi mind kivált városi közönségünk mielőbb intézkedjék azon számtalan balfogás és ferdesség ellen, mely a közegészségi állapotot általában megromtotta, aláasta és az életet számtalan nyomorokkal elárasztotta.

Igenis itt az ideje hogy számot vessünk életmódunkkal, falun és városban; hogy tisztázzuk fogalmainkat testi s lelki tehetségeink kellő kifejtésére és fentartására nézve mind a növeldekbén mind a családi s társaséletben, mert: igen kevesen halnak meg köztünk az előregedés természetes halálával; kevés ember s ez is leginkább csak véletlen szerencséje következtében éri el azon kort, melyet a természet minden ép szerkezet számára kijelölt s megenged. Oly egészségrontó életmódunk, táplálkozásunk, öltözködésünk, foglalkozásunk, lakásunk s élvezeteink kivált a városokban és oly kevéssé ismerjük önszerkezetünket, ama nagyvilágot s annak vegytani, élettani, lélektani belmozgalmait, mely folytonos összefüggésben él és mozog a külvilággal, hogy csupán szerencsénknek köszönhetjük, ha tudatlanságunk miatt egészségünket, testi lelki erőnket, még mielőtt kiölnék kifejlődhetett, veszélybe nem döntöttük, vagy miután nagy költséggel s fáradsággal felnöveltük, egy-egy ballépés által, vagy a már megszokott s épen ezért észre nem vett természetellenes életmód által legalább nagy részben meg nem semmisítettük.

A vizgyógyászat, jelen fejlődési fokán, magában foglalja mindazon ismeretet, mely az épszerkezet belső műveleteire vagy a megromlott egészségnek a hidegviz külső s belső alkalmazása, az egészségi állapothoz alkalmazott táplálkozás, az ehez mért mozgás, kellő öltözködés stb. által leendő helyreállítására vonatkozik s így igen sokkal tágabb értelmű most, mint volt 40 év előtt, midőn egy ihletett férfi Priesnitz Winzenz az első bár világhírű gyógyintézetet életbe léptette.

Elmélet és tapasztalat után egyaránt kétségkivül tételt, hogy a jó viz egyik legkönnyebben emészthető legszükségesebb tápszer és orvosiszer, mely a szerkezetből kidolgozandó anyagok felolvasztására, elvezetésére, mint szintén az új táp-anyagok elsajátítására s így általában az elavult nedvek és sejtek eltávolítására és új elősejtek s nedvek képzésére, sőt az ideg munkásságának mint ezen anyagcsere főtényezőjének ha kell felfokozására, ha kell lecsillapítására nézve, ártalan vagy ártalmas következmények nélkül, bár lassan, de oly hatályosan közreműködik, (ha t. i. a kellő kül s belhasználatához kellő táplálkozás, légzés, mozgás járul) mikép helyét az egészség fentartásánál semmi más itallal, annak helyre állításánál pedig sok esetben a már századok óta jónak ismert orvosszerekkel sem mindenkor pótolhatjuk.

Hatályos „átalános“ gyógyszer, kellő alkalmazás mellett a jó viz, kivált azon bajokra nézve, melyeket hibás életmódunk, egészségellenes foglalkozásunk s a természet törvényei iránti hullenségünk idézett elő; de a vizgyógyintézeteknek nem csak azon haszna, czélja van, hogy a szerkezet hibás háztartásából eredt bajokat, melyeket csak nagymérvre lett fejlődésükkor veszünk észre, elállítsa; hanem hogy egyszersmind önszerkezetünk igényeibe, tehetségeibe, mozgalmába, háztartásába egy jól vezetett gyógyeljáras által, oly belátást nyerjünk, melynél fogva később a keletkező bajoknak mielőtt látszhatóvá vagy érezhetővé válnának, elejét vegyünk.

Átalános gyógyszer, a lehetőség korlátai közt a szerkezetben működő erők kezében a jó viz, ha élvezete okszerűen egybe köttetik a jó lég élvezetével, a leg-egyszerűbb, de egyszersmind logtermészetesb táplálé-

kokkal és az ezek eljáratásához, fel vagy kidolgozásához kell mozgással; ezen okszerű életrendet azonban oly nehéz feladat az egyéni szerkezetek igényeihez s tehetségeihez képest eltalálni, mikép igen csatlakozhat ki csupán érzelmeire, ösztöneire hallgat, s bár ezek figyelembe vitelére mindig szükség van: a táp, ital, mennyiségét, minőségét s melegségi fokozatát, mint szintén az ezekhez arányos mozgást, foglalkozást, csupán tudományos kiképzettség után állapíthatjuk meg — jelen ismeretkörünkhöz képest, melynek terjedelme és tisztasága (bár mennyit nyert 40 év óta nem csupán a vizgyógyászat, hanem az élettan, vegytan s más természettudományok kifejlődése által) még igen távol van az óhajtott — de talán soha el nem érhető „netovább“-hoz. Ugyanis: Sokat tanult, sokat tud arról mi kivüle történt s történik, az ember, miszerint óriási halmazzá növelkedett tudományossága, melyet gondosan át ad irodalma által a letűnt ivadéka nyomába lépő ivadéknak. Bár hány évezredre terjed azonban élete, melyen át a kincshalmazt beszerezte, bár mennyi ismerettel dicsekedjék, ha viszszatekint életfolyama mult évezredeire, még mindig végtelen soknak, elérhetlennek látszik kivált önismeretére nézve célja; mert e világ minden tárgyai s teremtményei közt legkevesebb ismeri önmagát; pedig e világ minden teremtményeinél több lelki s testi tulajdonokkal bír, és ezek kiismerését, tanulmányozását vétkesen elhanyagolta, ábrándja vagy talán valódi bajai miatt, melyeket egymásnak okozott, annyira, hogy most kétszerezett szorgalommal kell utána látnia az önlényére vonatkozó ismeretek beszerzéséhez, ha ép testtel s lélekkel akar élni a világon, melyen most nagyrészen nyomorog — bár ez nem lehet hivatása.

(Folytatása következik).

A kassai színház ügyében.

Tekintetes szerkesztő úr! Megbocsát ön, hogy részvétem s érdekeltségemmel fogva, melylyel a kassai nemzeti színházi ügy iránt viseltem, ez ügyre vonatkozólag, néhány szerény észrevételt, s megjegyzést teendek.

Nagyon jól tudjuk s érezzük mindnyájan, hogy általában mi célja és hivatása a színház és színészetnek, — hogy mulattatva oktasson, — de a kassai nemzeti színház főcélja s feladatai közé tartozik még az is, hogy a különben oly nemes és derék, minden szépre s nemzeti irányban jóra kész, de különféle ajku közönségünkkel, a nemzeti nyelvet s nemzeti irodalmat megkedveltesse, s őt a nyelvnek szépsége által gyönyörködtetvén, annak tanulására serkentse, — kettős érdek tehát ennek a fentartása, — s én úgy hiszem, hogy

mindnyájan kik a kassai magyar színházat, ha csak csekély fillérekkel is állandósítani igyekeznék, s különösen, kik annak állandósítását, szívükön hordva, e nemzeti ügyben előharczosokként, szívvel és lélekkel, (s legtöbbször anyagi segélyvel is) a megállapítást lehetségessé tenni törekedtek, — azon legbelsőbb s hőbb óhajtatás által valóan vezérelve, hogy

1-ör. Felsőmagyarország fővárosában jogához képest, a színház falai közt, a nemzeti nyelvet ismét meghonosítsa, s ha lehet örökösítve láthassák. —

2-ör. Hogy egy jól szervezett magyar színházban, mindenki unalmát élvezve, szórakozást kereshessen, élvezhessen s egyúttal tanulhasson. —

E két cél tehát az, mely buzdítja az adakozókat, — e két cél kell, hogy irányozza a választmányt s a színházi igazgatót.

A czélok elsejét Istennek hála elértük, a mi a színház szervezését illeti, fájdalom azt teljesen megfélemlőnek nem mondhatjuk, mert igaz, van drámánk, operánk, népszimű és operettünk, de talán éppen azért, hogy annyi mindenünk van, kellő képzettségű személyzettel (mindenütt kivéve a kiveendőket) egyik sincs elegettelennyiségben ellátva, s mi ennek azután a következménye? az hogy vannak előadások, melyek a nézőt kellemetlenül érintik, a színház becsét rontják, a jövedelmet apasztják, s az ügyet kockáztatják. —

Mi okozza pedig azt, hogy sem a dráma sem opera, s a t. nincs elegendő jó, helyét teljesen betöltő tagokkal ellátva, — a pénz, a jövedelem csekély volta, a kiadásokhoz képest.

A jelenlegi helyzetét tartva tehát szem előtt a kassai színháznak, — talán nem lesz helytelen kissé puhatolni a módot, miként lehessen a kiadás és bevétel közti arányt oly lábra állítani, hogy a színház eredeti céljához képest jó, sőt meglehetősen kitűnő tagokkal ellátva fennállhasson, s a kiadás még is fedezhető lehessen.

A nélkül, hogy szerény vélekedésem a jobbnak utjában állna, s a nélkül, hogy a bölcsesség követő önmagamnak vindicálnám, nevéteimet s mondottakra, a t. olvasó bírálatára bocsátom.

Az én szerény vélekedésem szerint 4-ször a tökéletes szaporítás lenne az első s fő feladat, s alig lehetne valamit inkább óhajtatni, mint hogy a nagyielku pártfogók, kik az eszme születése, s nagyrészből megtestesülése körül oly sok érdemet vívtak ki, türelmüket ne vesztik, s a szép célt szem előtt tartva, működésüket lanyhulni ne hagyják, s a színházi tökéletes szaporítása körül, a mennyire lehet fáradságukat ne kímélik, s akként a már eddig is kiérdemelt hálát a nemzet részéről, magoknak örökre biztosítani fogják.

A színház tökéletes gyarapításáról lévén szó, habár

nem vala szándokom előfizetési felhívást írni, de önkéntelen ajkaimra tolu a szó, — s a Felvidék becses előfizetői nem veendik rossz néven, ha bátorkodom figyelmüket, a kassai magyar színház létesítése eszméjére felhívni.

Meggyőződve lehet a t. olvasó, hogy adományainak minden egyes fillére, a nemzet oltárára halmozott kincs leend, akkor ha segíteni fog a „felső-magyarországi“ nemzeti színház tőkét gyarapítani, jövedelmét emelni, s így fenálthatását szilárdítani. —

Nincs itt úgy hiszem szükség, hogy felhívásomat okokkal támogassam, — mert az öncéljában hordja magyarozatát, s ha talán hasábotat is írnek a színháznak csak mint olyannak is nagy horderejéről, a nemzeti nyelv és mívelődésre nézve, — csak meglehet azt ismételnem, mit e sorok minden olvasója érez és tud, — elégnek látom tehát a t. olvasót az ügy iránti részvétre egyszerűen felhívni.

(Vége következik).

Körütekintés irodalmunkban.

III.

(Folytatás).

Mint cikkem elején mondtam: irodalmi hanyatlásunknak második oka a tanulás hiánya.

Tehát nem tanulunk?

Nem! és ezt minden tartózkodás nélkül bátran ki mondom; kilövöm a nyilat a nélkül hogy hajlandó volnék visszavonni. Jól tudom, hogy felajdul rá a kit találni fog, — de nincsen-e számos bizonyítékem e vádom igazságtára?

Mikor volt a fiatalág annyira előhaladva a könyveltségben, mint jelenleg? találkoztak-e elődeink annyi felületes emberrel, mint mennyi korunknak jutott? Merem mondani, hogy nem. —

Ki ezeltől tanult, nem azért von kezébe könyvet, hogy mint egy álomkép fussanak át a betűk szeméi előtt, hanem mert érezte a hiányt, melynek betöltéséhez neki is segédkeznie kell járulnia. Ama kor emberei nem elégedtek meg a tanodai tárgyakkal, hanem azon kül is, évek hosszú során át lankadatlan szorgalommal fejleszték ismereteik körét. Nyelvek — s ezzel együtt a külföldi irodalom termékeinek tanulmányozása elkerülhetlenül szükséges volt azoknak kik hazai irodalmunk apostolaiul léptek fel.

Mi szép világban érzi magát a kebel, ha századunk elején magasztosító íróink műveit olvassuk. Ott minden sor a szigorú tanulmányt tükrözi vissza. Még az egyes

Mikor majd csak attól félünk,
Hogy még lángot is vetünk. . .

— Persze ez csak akkor lesz így!
Addig hát légy emberem,
S hogy valahogy meg ne fagyjak:
Kissé csinyján bánj velem!

Dobó László.

A medverém.

(Vadász kaland)

írta

LEHOCZKY TIVADAR.

(1860).

Mig az alföld delibábos rónáján szilaj ménen, ki-lőtt nyil gyanánt futva üzi a lovagtekintetű, kócsag- vagy darutollal díszített vadász a fúrge nyulat, vagy bozontos farkast: addig a felvidéki zöldöltözött, löszközeivel festőleg fegyverezett vadász büszkén, fáradhatatlanul jár két illatos fenyveseken, hűvös völgyeken, nyaktörő víz-mosta nyilasokon, komor, árnyékos rengetegeken át, mintegy havasi király; minden neszre ovatosan figyel. a madarak kellemes énekén gyönyörködik, s ha andalgása közben a hegyormát eléri, vagy ha ábrándos lelke nem kímélve a veszélyt, hajmeresztő uton ölyven-szaz ölyni torony meredekségű sziklászal kopasz tetejére felhág s onnan az alatta elterülő festői panorámát, a köd-lepte völgyeket, csillagló patakokat, földhöz lapult falvakat s a messzeségben eltűnő kekes hegyláncolatokat kéjesen szemléli: lelke mintegy varázserőtől meghatva, közelebb emelkedik az Istenéghöz; kebléből eltunnek a vétkes földi gondolatok s magába szállva önkénytelen felfohászódik a nagy, csodálatos természet legbölcsőbb, leghatalmasabb alkotójához. . .

. . . Örömmel telt szívvel folytatja kalandos utját és boldoglétének érzetében tér vissza szeretett családjához, mely őt honn oly epedve várja. . . Én is szeretem a vadászatot s annak regényes kalandjait; szeretek künn az erdő ünnepélyes csendében merengni s a természet e nagy templomában imádni teremlőmet! . . .

A mult években hazánk felvidékön az elszaporodott ragadozó állatok kiirtására hajtóvadászat rendezteték, melyben én is részt veték. A beállott éjt egy, ez

erdő közepén elnyuló bájoló völgyben rögtönzött tanyán töltök, hogy korán reggel más irányról új hajtást intézhessünk.

Kellemes volt a szép esendes őszi éjt szabad ég alatt, erdőben tölteni. A terebélyes büke- s tölgyfák falakat képeztek, a csillagos ég, födele volt tanyánknak s a tündöklő hold, a ragyogó csillár, mely rezgő fényt hinte a bájós vidékre. A távolabb nyuló sötét rengetegből koronkint, ha szellő lenge, bússz hajok hatának le hozánk, mikhez a közel eszöggedező forrás oly kellemesen hangzék.

Két égő fa rakás óriási máglyát képezte; egyike körül a vadászatot megjelent honorációrok melengzetek, míg a másik körül a közbirtokosság s az uradalom zöldöltözött erdőreiki devajkoddak, s a hajtók vidám serege pajzánkodott.

Társaságunkban különösen feltűnt egy éltes falusi hitszónok, ki mint hallám, egyike azoknak, kiknek férfiasan kell az élet fáradaimaival megküzdeni, hogy ten-gődjenek; mert ő néhány forintért s csekély mennyiségű gabonáért egy kis községen be a rangozó, tanító és lelkész kötelességeit pontosan végzi, s mindamellett folyvást oly vidám kedélyű, hogy ez áldott tulajdonáért a vidék közkedelésében részesül; s ez alkalommal mint vadászatkedvelő, minket is számos vadászkalandjának elregélésével kedélyesen mulattatott s nem egyszer hangos kacajra fakasztott. . .

Egyszerre élénk zaj voná figyelmünket a hajtóktól körülvett máglya felé.

„Itt van Timóti úr,“ szólának többen; vajon hol veszi magát ily későn a tanyán? No, de ő sötétben is biztosan jár a rengetegben, mert ez erdőség a hazája, itt nőtt fel, itt őszült meg s itt fog meghalni is egykor. —

„Timóti érkezék“ szóia a tisztelőtes, ki épen beszédében egy nagy farkast fogott a kelepezeben s azt irtalmatlanul ostorozta; — nem csoda, ő vadászatban leli gyönyöreit, s azért mindent áldoz; bizonyosan rendkívüli dolgaj tarthaták őt vissza nappal, s azért jelent meg este. Szegény öreg, sokat tud regélni a vadászletről; sokat szenvedett, élvezett ő az erdőben, még megöszüle.

Én sorsa felől tudakozódám, s az öreg tisztelőtes elmondá, hogy Timóti uradalmi erdőszi minőségben öregedett meg. S daczára, hogy fiatalabb korában egyik a czájával Dianának áldozott, mégis a veszályos vadászkalandokat keresi aggkorában is.

TÁRCSA.

— 1863 —

Hónapos szobában.

Mondhatom, hogy ez már nem szép!
Hidd el édes Tél komám;
Még a fát be sem szereztem,
S nyakra főre jössz korán.

Majd ha lesz fa . . . azaz fácska . . .
(Magamfajta így beszél)
Akkor aztán én nem bánom,
Ha el is hoz már a szél.

Jó barátok voltunk mindig . . .
Most sem veszünk össze még, —
Főleg bogyha kis kemenczém
Jó menyecsketűzzel ég!

Apropos, menyecske, — hátha
Még ez is lesz . . . haj, haj, haj!
No . . . már akkor édes komám,
Akkor nem lesz semmi baj.

Akkor lesz még csak a furcsa, —
Nevetni is fogsz talán;
Hogy pénzecskénk el ne költünk:
Tuladunk a tűzifán.

De hát mért is költskezzünk?
Untig lesz itt jó meleg
Ha azzal a barna lánynyal
Kis szobámban lehetek.

Mit is mondok! hogy — leánynyal!
Dejszen akkor — feleség! . . .
De még milyen! a javából!
Tűz itt akkor lesz elég. . .

A kemence kicléből, —
Hő, hideg, fagy mit nekünk!

magány viszonyok kellemetlensége mellett, és a gyarlóság föltja ellenére is; mily varázsfényben tűnnek elének ama szellemhősök.

Leghíresebb íróink, nagy tudománya férfiak nem az égből hullottak alá. Ők sem voltak szellemi lények, kik a tudományok egész tárházát hozhatták volna magokkal, — hanem csak emberek, mint mi. Azonban ők annyiban különböznek tőlünk, hogy az ég főséges ajándokát, az ész, rendeltetéséhez juttatni nemesebben igyekvének. Evekre terjedő készülés, éjjel-nappali folytonos munkásság tette irodalmunk elsőrendű csillagait azokká, kiknek a késő utókor is elfogja ismerni.

A nagy művelt világ azt kürtöli, hogy a haladás korát éljük. — Nem vagyok e láma ellen én sem, csak azt szeretném tudni, hogy hát miben kelljen értenünk e haladás mesterségét? Minden máshon haladunk, csak abban nem, mi a tágas értelemben vett tudomány köréhez tartozik. Nincs ága a tudománynak, mely már elöb- tünk régen — régen nem műveltetett volna; nekünk mindössze is a folytatás jutott. És habár nekünk folytatás jutott osztályrészül, hátraesünk még sem szabad; ha előre nem haladunk, legalább maradjunk egy helytt. De nemzeti irodalmunk, az ifju nemzedék rossz gazdálkodása miatt, sem előre nem hatolunk, sem egy helyben nem maradunk, hanem egyenesen hátra esünk.

Es e bajnak oka az, hogy nehéz tanulunk, kutatunk, törni fejtünk.

(Vége következik.)

Ujdonságok.

— Pénteken folyó év február hó 17-én a helybeli színházban a kassai „Erzsébet“ című árvaház javára adatik: „Schubert Ferenc“ új a jót. nőgyelet által különösen e czéla megvett operette — és egy új vigjáték. Az említett operette, — Schubert legszebb és legkedveltebb dalaiból összeállitva — Bécsben a legzajos fogadtatásnak örvendett, s így remélhető, hogy valamint a jótékonyczél, úgy egy kellemesen eltöltendő estének ingere szép közönségre teend szert. Páholys és zártszékjegyek Koch Lajos ur kereskedésében kaphatók, és a t. cz. páholys és zártszékbelők tisztelettel felkéretnek, helyeik iránt péntek déli 12 óráig rendelkezni, hogy azontúl mások kívánata vételehesék figyelembe. A kassai jót. nőgyelet.

* La t k ó c z y kitűnő festész hazánkfia műtermében több életnagyságu s a megszólamlásig hűen tallált arckép látható. Ezen jeles festő művész hazánkfiát — ki már egy év óta — láma nélkül s a nagy tehetségek sajátságos szerénységével működik városunkban, legtisztább lélekkel s teljes meggyőződéssel

ajánlhatjuk a közönség figyelmébe. Műterme van a dominikánusok épületében.

* A színházi közönségre sok élvezet vár, a mennyiben az igazgatóság egy pár régi jeles és többnyire új darabokból állitá össze a legközelebbi játékrendet; ilyenek: Montjoye, Nem szabad a királylyi tréfálni, Lear király, Fenn az ernyő, nincsen kas. sat.

— Klisnig a híres majomutánzó folyó hó 23-án fog megérkezni Kassára.

* A felső-magyarországi kertészegylet alapszabályai már elkészültek, s lapunk legközelebbi számaiban fognak közöltetni.

* Jövő vasárnap Köhegyi József helybeli nemzeti táncmester ur, kilencz kis tanítványa lépend föl a helybeli szinpadon, ajánljuk a t. közönség figyelmébe e kis tánczosokat.

* A Kassán állomásozó cs. kir. kat. tisztikar f. hó 18-án fogja tartani második zártkörü táncszelvényét.

* Lapunk vidéki t. előfizetőinek mai számunk mellett küldjük szét a brassói általános nyugdíjintézet felsőmagyarországi főügynökségének programját. A kik ezen jótékony intézetről bővebb felvilágosítást óhajtanak nyerni, értekezhetnek Koller István főügynök úrnál Kassán malom-utca 508-ik sz. a.

— Az unghvári műkedvelői dalkör, az ottani főgymnasiumi tápintézet javára f. hó 19-én táncmulatsággal összekötött hangversenyt fog rendezni.

Vegyes hírek.

— Az első magyar által biztosító társaság életbiztosítási főosztályában január folytán összesen 424,833 frt biztosított.

— A reálistkolákra vonatkozólag az oktatási tanácsnál határozatba ment, hogy a reálistkolák mellett tulajdonképi polgár-iskolák is állitandók, melyekben különös tekintet lesz a kisebb ipartüzeteknek az általános műveltséghez való viszonyára. A felső reálistkolákban a latin nyelv, mint önkéntes tantárgy fog előadatni, hogy a tanulóknak lehetséges legyen a gymnasiumba vagy a gyógyszerészi és sebészi folyamba állépni. A főreálistkolák ezentúl 7 osztályból fognak állani s a francia nyelv kötelez tanfárgy lesz már az első osztálytól kezdve. Az érettségi vizsgálatot szintén behozzák; a természetrajzi órákat megszüntetik. Átalán semmi tantárgy nem vétetik föl a tervezetbe, melyre nincs

hatenket két óránál több szánya. A gyakorlati szakmát, az építészetet és gépészetet a tervezetből kitörlik.

— A tervezett felsőmagyarországi gazdasági tanintézetet, mint a hivatalos „Ung. Nachr.“ közleményében olvassuk, az udv. korlátoknál sem Eperjesen, sem Iglón, sem Rimaszombathán, hanem Besztercebányán vagy Liptóme gyében akarja fölállitani.

— A felső-sajóvölgyi néptanítók számára több gömörme gyei birtokos előfizetett a „Vas. Ujság“ra, minden tanítónak egy-egy példányra. E szép példát az egész országban követheték tehetős hazánkfiái, s oly helyeken, hol maguk a tanítók is járathatnak lapokat, a szegényebb gazdaemberek részére gondoskodhatnának folyton ébresztő s tájékoztató olvasmányról.

— A nagyszombati gymnasiumot a hg. primás ö emja Esztergomba szándékozik áttéteni. A nagyszombatiak lépéseket tettek, hogy városuk el ne veszítse a gymnasiumot, de mindeddig hiába.

— A Magyarországon termelt dohány nem elegendő a befogyasztás fedezésére. 1863-diki novembertől számított egy év alatt ugyanis külföldi dohányért kiadott 8,890,600 ft., tehát több, mint a mennyit a kincstár a hazai termelésből beváltott dohányért kiadott, mert ezért csak 8,634,000 ftot fizetett ki.

— Lelki ital. A francia tanárok tudják, mint kell tudományukat a nők számára is élvezhetővé tenni. Gratiolet e napokban lélektani előadásiban a csókról is értekezett. E tárgyat oly érdekesen fejtegeté, hogy a Sorbonne tisztos falai elpirultak és a hallgatóság zajos tetszésnyilatkozatától viszhangzottak. Gratiolet többek közt így szólt: „Csókolni annyi, mint a lelket inni. A csók tehát lelki ital, mely minden más italtól abban különbözik, hogy nála minden az italt tartalmazó edény minőségétől függ.“

** Az Aradban következő érdekes történet olvassuk: (Sok vidéki színész valódi hivatása.) Jelenkori igaz történet. Egyikben alföldi városainknak vándor színészársulat küzdött a keserű napokkal s betölté panaszával az eget és földet. Nem volt szegényeknek sem ruhataruk már, sem művészi lelkesedésük. Az inséges idők fölemésztek mind a kettőt.

Mikor már a nyomoruság utolsó felvonásán voltak, a helybeli lelkész, egy derék praktikus férfi odahívta magához az egész társulatot; s támad közöttük egy patriarchalis szóváltás:

— Édes fiam, direktor, miféle mesterember voltál, mielőtt színészsé lettél?

— Falusi gazdatiszt voltam.

Miképp áldozhatott Timóti ur arczájával Diannának? kérdém kíváncsian a tiszteletest.

„Hja, hosszú annak a története s legérdekesebb, ha ő maga beszéli el,“ felele a pap.

Igen, hadd mondja el Timóti ur maga a kalandot, szólnak közbe többen; hogy harapta el arczáját néhány év előtt az udvariatlan bűvös medve?

E közben Timóti ur hozzánk érkezett; alacsony, de zömök termete meggömbödt az áttelt évek sulya alatt. Nem csoda, 70 évet nem sok mai ember bír el s T. válla ennyi nehezült már... A fiatalok bor- és süttel megelőzve kinalák őt, s még ő józún evett, többen kérék, mondaná el, hogy bíant vele egykor a királyhegy óriás medvéje? Én ez alatt a lángfényénél megázém arczáját, s azon valóban iszonyu forradásokat látek, mik kíváncsiságot méginkább fel izgaták.

„Ha kedvöket tölthetem, szóla Timóti, e régi históriát szivesen elmondom, csak érdekelje önöket azután.“ Azzal közénk ült, s beszéle amint következik

(Folytatása következik.)

Visszaemlékezés Tausig Károly második hangversenyére.

II.

(Folytatás.)

Ha a művészetnek, bizonyos ösztönszerű sajátságot tulajdithatunk, melynél fogva az korát, melyben támadt egyszersmind jellemzi is — ha áll az, hogy a művészet, a mindenkor társadalmi állapotok viszhangja, s ennek korlátjain vagy bélyegein, a legszabadabb teremtoi leadület mellett sem léphet túl, — ugy a zeno terén a fúga, — és azon korszak alakzata között, melyben az főleg művelve lön, majdnem kézzel fogható — ezen viszhatas.

A Renaissance és annak kissé kaczerabb jellemű unokája a Rocoquo világ — oly szigoru társadalmi rá-máztatja:

A Hierarchicus, kimért szabatosság, mely külszínleg legalább a kedély szélsőségeit hüvitni parancsolá — a szigoru etiquette, mely nem csak az egyéni érintkezés, de a művészi irány felett is törvényszéket ült, mindez oly tényezője az akkori szellemi mozgalomnak, hogy az ok, és az okozat közt a belső egybefüggést nem keresni majdnem lehetlen.

A zeneterén épen ezen iránynak teljes jelképe a fúga.

Tudjuk eléggé, hogy a fúgában a melodicus elem egészen háttérbe lép — hogy az majdnem kizárólag csak a reflexio műve, mely az adott forma korlátjain belől, minél gazdagabb halmazát iparkodik a nehézségeknak, eltérések, szűkvezetések és látszólagos ellentétbe álló hangmenetek arányosítása által nem melodicus — de tisztán harmonicus téren megoldani.

Természetes, hogy a fúga ily körülmények közt kedélyünket felmelegíteni nem bírja, sőt ahhoz hivatva sincs — hasonlítván egy tiszta görög stylben emelt épülethez, melyben a conceptió rendkívül tisztasága, a vidám átlátszóság, a vonalok s arányok legtisztább összhangzata, egyszerűval az egész alakzat felülmúlhatlan szabályosságá rendkívül jó tevő öszeveget képez szemünk előtt, — de kedélyünket (a gót, vagy a Renaissance gazdag tagozatu styl irányában) felmelegíteni nem bírja.

Ezen sorokban, és ezen talán nem is kielégítőleg át vitt hasonlatban tekszik a fúga jellege, és hivatása kifejezve.

A fúga nezelem szerint tulnyomólag dramaticus és epicus térre van hivatva.

E téren kaphatja egy inspirált költő kezéből a megható nagyság azon bélyeget, mily p. o. Bach némely orgona darabjaiban vagy Mozart Requiemjében a csodálatig ragad.

Ellenben hol a fúga liricus terre lép, ott mivel a gondolat alakra nevezé oly szűk ramak köze van helyezve, hamar elérí ugyszólván a változatosság határait, és kedélyünket az egyhangúság, sőt az unalom árnyéklatával fenyegeti.

Mindenesetre a fúgánál, hogy élvezetes legyen egyetlen egy, főtörvényül tekintendő a rövidség.

Ennek ellentétje volt a hangversenyző által előadott s kizárólag fúgató modorban G. irt 4 Händelféle darab.

Nem lehet állitni, hogy azon gyöngédek ki öntelengések (mert ezen szóval velem leghelyesebben a darabok jellemét visszaadhatni) rendkívül kedvességük, finomságuk által kellemesen nem hatóitak volna, de a kedély végre csak hamar kifárad örökké csak a szabatosság, és ugyan azon beosztás között mozgó, s így egymástól csak a közbenső disztimények által különböző szépségeket észlelni, elfárad a tiszta logica zenéjében melynek a fúga teljes joggal nevezhető.

Mi azon kort, hiába, mely népdalait, tánczait sőt, mi több románczait, és szerelmi dalait (legfényesb példa erre Bach egy menyasszony dala „Komm du holde

Tochter von Juda“ mely valóban egész a burleszk komidáig emelkedik) fúgákba önté — már nem értjük, — mert kifejlettebb zene művelődésünk mindeerre a lélek tanilag sokkal megfelelőbb szabad dal alakokat alkalmazza, előttünk tehát egy hosszán tartó fúga, mindig a mesterkelt alkotás, a hidegvérrel irt nehézség gyártás gyanujába esik, mely sokszor a metafisicus erőltetést melylyel annak változatait követnünk kell, e g e s z v i s z h a t á s á b a n meg nem találja, sőt épen ki sem fizeti.

Hogy mind az eretnecségnek ne tűnjék fel, bátor vagyok azon kérdést felvetni, felismert-e bár ki is a hallgatók közül az előadott Andante és Allegro között annyi különbséget, mennyit épen ezen jellemek megkivánnak.

Nem gondolnám, hogy bár ki is igennel válaszolhatna, magam legalább egész szerényen bevallom, hogy a darabot elejétől végig tökéletesen egy jellemű számnak tarthatlam volna, miután az tökéletesen egy fúga menet volt hasonló beosztásra, szinezetre, sőt majdnem tempora is — első betűtől az utolsóig.

A darab tehát hason előadáshoz nem volt szerencsésen választva és hidegen is hagyott.

Mi azonban annak előadását illeti, az T. ur legjobbjá volt az estvén.

A rendkívüli emlékező tehetség, és biztos zene érzet mely hason látszólag egyhangu, de az apróbb disztiményekben és részletekben mégis módfelett változékony gondolat előadáshoz szükséges óriási.

Oly tökéletes uralmával pedig a tárgynak, oly bizton folyólag, oly kristály tiszta szabatossággal s oly hogy ugy fejezzem ki magamat fegyelmi áthatottsággal minővel azt T. ur előadá, csak is a legmugasz polczhoz közel álló művészet, vagyis az övé teheté.

A másik körülmény pedig melyben e darab neze-temet döntőleg megerősíté T. ur balkeze volt.

Azt állitom t. i. hogy ő bal kezében a legnagyobb művész és e tekintetben ezen fúgató épen jókor érkezett, valami szebbre és nemesebbre, mint miként T. ur a balkéz ellenvezetéseit megoldotta nem emlékszem, s ha azt szó némükép jellemezni bírhatná, azt mondanám, hogy a bal kéz zefirszérü könnyü — szelid jütké azon fátyolozott, illatos mezza tintát adá vissza, mely kedélyünket, mintegy távoli, titkos nesze által édes, ellenállhatlanul voazó érzettel tölti el — s mely mellett T. úrnál azért oly kiváló nemes, mert minden beteges lágy-ság alluziójától ment. (Vége köv.)

— Hát te fiam első szerelmes, mi voltál?
 — Irnok voltam.
 — Hát te leányom, primadonna, mi voltál?
 — Szakácsné voltam.
 — Hát te főintrikus mi voltál?
 — Szabólegény voltam.

És így tovább, kiki bevallá, micsoda mesterséget tanult, mielőtt a Heliconra tévedezett: ez csizmadia volt; ez borbély volt, az kántor volt.

— No, fiam, gyermekeim; holnap gyertek el megint hozzám. Mondá a fő tisztelendő ur. Másnap ismét beállit hozzá az egész társaság.

A fő tisztelendő ur szobája ez uttal teli volt tisztas külsejű jámbor férfakkal.

— No, édes gyermekeim, mondá a patriarchalis férfit; ime itt vannak az érdekes szabó-, csizmadia-, szücs és más egyéb becsületes czéhek előljárói; gondoskodva van mindnyájatokról; ki mi volt azelőtt, meg és folytatja az ő mesterségét; dolgozzatok és gyarapodjatok! Áldásom reátok. Te fiam igazgató kapsz megint ispáni állományt, te fiam első szerelmes, be vagy csinálva irnoknak. Áldás békeség veletek.

Ez pedig valósággal megtörtént Szabolcsmegyében N. K. városában, s mi csak azt mondhatjuk rá, hogy „fac simile.”

— Az „Erdészeti lapok” negyedik évfolyamának első füzeté már megjelent. A jeles folyóirat előfizetési ára egész évre 5 ft. Az előfizetések Pozsonyba, az erdészegylet titkárához, a lap szellemi részét illető közlemények pedig Wagner Károly szerkesztőhöz Nagybányára küldendők.

Színház.

— Szombaton, febr. 11-én adatott: Jolán, vagy a fekete sereg, eredeti opera, szövegét írta Űrményi L., zenéjét szerző Megyesi Nándor a Kassai színház karnagya. Ezen új operáról második előadásakor fogunk körülményesen referálni, most csak annyit: hogy szerzője több ízben zajos tapsok kíséretében megéljenzetett. — A mi az előadást illeti, azt eléggé sikerültnek lehet mondani. Közönség közep számmal.

— r— Vasárnap február 12-én Notredamei harangozó. — Balog Károly (Quasimodó) arcmasquirozása túlságos volt; igaz, hogy a harangozó igen ferde kénvése volt a természetnek, de annyira monstrum mint aminőnek azt ő állítja elő még sem lehetett. Játéka jó, több jelenetben megható volt, s szép organumát, ma előnyvel használta fel. Rónai (Claude Frolo) mesterileg játszott, kivéven a tömlőz jelenetet, hol Eszmeraldának szerelmét vallja meg, — itt szenvedélye kissé elragadta. Krasznai jó Phöbus volt, csak hangjának igyekezzék szerelmes szerepekben több lágyaságot kölcsönözni. Philippoviczné (Gervaise) legsikerültebben adta azon jelenetet, midőn leányát felismerte. Egyébként a t. asszonyoknak azt ajánljuk, hogy az indulatok kitörésénél ne egyedül hangját

ereszse meg, mely olyankor nem is igen keletteljes — hanem a meglepést és felindulást arczán is fokonkint igyekszik visszatükrözni. Rónainé (Eszmeralda) játéka ellen csak is annyi kifogásunk lehetett, hogy az erősebb drámai jelenetknél kissé lankadt volt. Balogné (Phöbus dajkája) jó volt, — Az előadás, leszámítva a fennebi csekély művészi hibákat — teljesen öszszevágó volt. Közönség csekély számmal.

— Kedden febr. hó 14-én Alvajáró opera 3 felvonásban. Gerocsné-nek Amina jobb szerepei közé tartozik, s ezt ma is kifogástalanul töltö be. Árkainé (Liza) csinos, de gyenge hanggal bír. A többi közreműködők a régiéek voltak. — Sikerült előadás. Közép számu közönség.

— Szerdán február 15-én Gyermektelen ház új francia vigjáték 3 felvonásban.

GAZDASÁG és ÜZLET.

Kassa, február 15-én. Időjárásunk folyvást télies, ma szép tiszta nap, jó szánut. — A hetivásár élénk, piaci árak: Buza köblönként 5 frt 50 kr. — Rozs 2 frt 80 kr. 3 frt. — Tengeri 2 frt 80 kr 3 frt. — Árpa 2 frt 20—40 kr. Zab 1 frt 40—50 kr. Szesz itczénként 16 kr.

Hivatalos értesítő. Magán hirdetések.

Hirdetmény.

Kassa szab. kir. város törvéyszéke részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint özvegy Lehoczky Ferencznő szül. Sziróvy Antónia 1864. évi december 17-dik végrendelet hagyása nélkül meghalálozván.

Felszólíttatnak tehát mindazok, kik ezen hagyatékra nézve bármely jogczimból igényt támaszthatni vélnék; miszerint a f. évi márt. 30-án d. előtti 9 órakor tartandó tárgyalásra személyesen v. megbízottjaik által jelenjenek meg, — vagy pedig fennebbi határidőig nyilatkozatukat küldjék be, — ellenesetben a hagyaték a magukat jelentkező örökösöknek átadandó leszén. —

Kelt Kassán 1865-ik évi január hó 27. tartott város törvéyszéki ülésből.

Rélay Róbert
aljegyző.

156.
t. k. sz.

Abaújmegye törvéyszéke által ezennel közhírré tétetik, hogy 1864-ik évi 2114. sz. a. köröztetett 1865-ik évi márczius 3-ára kitűzött 2-ik árverési határidő gróf Hardenberg Oszkár szakalyi birtoka iránt közbenjött hivatalos akadályok miatt felfüggesztett, és hogy azon második határidőnek kitűzendése annak idejében újból fog köztudomásra hozatni.

Abaújmegye törvéyszéke mint telekkönyvi hatósága Kassán 1865-ik évi február hó 4-én.

Márffy Károly,
alelnök.

Pályázat.

8870.

Orzovenszka Büttner Emma Kassai leánynövelde-tulajdonosnő az évenkénti jótékony adományok helyett évenként 4 árva leánynak növeldejében leendő ingyen tanítására ajánkozott. — Ennek folytán a t. cz. gyám urak ezennel felhivatnak, hogy a szegény árváknak e jótéteménybeni részesítése végett folyamodványokat f. é. február hó 20-ig e város tanácsánál beadják.

Kelt Kassán az 1864-iki december hó 30-án tartott tanácsülésből.

WERFER KÁROLY

könyv-, mű- és hangjegykereskedésében Kassán,

felső Főutca, 342. sz. a. kapható

angol buffpapi borítékok száznak ára 55—65 kr., ugyszintén francia, rózsza, zöld, chamois és lilaszínű Damassé de luxe papirost, a név kezdő

Werfer Károly könyvnyomdája Kassán.

Hirdetmény.

Folyó évi február 15-től június végig Hosztoviczán Zemplén megyében két telivér mén fedez.

1. Chief Baron of Nicholson, fekete telivér mén, ap. The Baron, any. Aly Croker, Albemarle-től, telivér kanczákat fedez 50 frt, félvéreket 25 frtért, (és 3 frt istálópénzért).

2. Belisar pej telivér mén, ap. Chief Baron of Nicholson any. Cona, Glencoe-től, telivér kanczákat 20 frtért, félvéreket 10 frtért (és 2 frt istálópénzért).

Értekezhetni báró Bethmann Sándor ó Mlga birtokkezelője Szpaczek Jánosnál Hosztoviczán, u. p. Papina.

Haszonbér.

A munkácsi-káptalan részéről köztudomásra juttatik, miszerint a Tapolczai-apátság uradalomhoz tartozó következő tárgyak:

1. A miskolci határtól a Sajó mentében szomszédolt Jenke pusztá, mely áll 28½ hold szántó, 114 hold rét, és 150 hold erdőből, melynek csak legeltetése adathatik használatba, az ott lévő belfundus, füzessel egyetemben, f. év ápril 1-ső napjától számítva három évi haszonbérbe 700 o. é. frt. kikiáltási ár megszába mellett.

2. A tapolczai fürdő a hozzá tartozó épületekkel, italmérsi jog, s legelő térrel egyetemben szintén három évi bértartamra, 1600 osztr. ért. frt. kikiáltási ára mellett bérbe adandók.

A bérbeadás zárt ajánlatok mellett történik, melyben az ígért öszveg 10 százaléka készpénzben mellékelendő, — a zárt ajánlatok nagyságos és főtiszt. Zombory János n. prépost urhoz czimzendők Ungvárura ezen ajánlatok márczius 18-án a káptalan ülésében fognak felnyiltatni, s a legtöbbel ígérőnek a megállapított feltételek mellett kiadni.

Csak bérmentes levelek fogadtnak el.

A főtiszt. káptalan rendeletéből

Markos György,
egyházmegyei ügyvéd.

Dr. Glück áttette lakását a főutczára 3-dik sz. alatti Kollman-féle házba.

betűinek ingyen domborkinyomatával ellátott 100 darabnak ára 1 frt 80 kr., 100 darab nyolcezdrét francia levélpapiros 100 darab levélorbitékkal csak 1 frt, ugyszinté 100 darab látogatójegy dombornyomással 1 frt 20 kr., 100 db nyolcezdrét levélpapír finom tokban, a név kezdő betűinek ingyen nyomtatásával, 100 db borítékkal, 1 tuczet finom aczeltoll, 1 vonalzótt lap, 1 tolynyel, 1 rajzón, 1 darab spanyolviasznak és 1 üvegeze Alizarintintának ára összesen 1 frt 75 kr. o. ért.

Kerti és gazdasági magok

legfrissebb minőségben kaphatók

Műnszter és társaság kereskedésében Ungvárott valamint új szerkezetű petroleum lámpák,

továbbá finom minőségű

theák és rumok,

igen jutányos áron kaphatók

Műnszter Gyulánál Kassán.

Biztosítási értesítés.

Alólirt országos főügynökség tisztelettel jelenti, hogy a társaság főügynökségét Kassán

t. Schönhofer Károly ur visszalépése folytán a f. hó 1-től

t. NOVELLY SÁNDOR

urra Kassán ruházta által.

Kelt Pesten 1865-ik évi februárban.

Az adriai biztosító társaság

országos főügynöksége Pesten

Galgóczy. — Konn.

A fennebbi értesítésre hivatkozván, alólirt mint az 1838-ik óta fenálló (jelenleg 12 millió frot baladó biztosítéki tőkével rendelkező) adriai biztosító társaság (Riunione Adriatica di Sicurtà) immár kinevezett ügynöke, tisztelettel ajánlkozik a t. közönségnek biztosítási feladományok elfogadására a következő biztosítási ágakban:

a) Tűzkárok ellen, lak- és gazdasági épületek, gyárak, készletek baromálománysal. biztosítását illetőleg.

b) Szállítványokban szállítás közben eshető elemi károk ellen.

c) Jéglárok ellen.

d) Ember élet-biztosításra, tőkék, nyugdíjak, életjáradékokra nézve, melyek a biztosítottak vagy életében vagy haláli esetére fizetettnek, és pedig a társaság nyereségében részvétellel vagy a nélkül.

Gyermekek részére ellátási tőkék, melyek bizonyos előre kitűzött életkorban fizetendők.

Katonaváltsági összegek sat. sat. biztosíthatók.

Tervrajzokkal, nyomtatványokkal, valamint mindenféle értesítésekkel legnagyobb készséggel szolgálók. Kassán, 1865. februárban.

Novelly Sándor,

az adriai biztosító társaság főügynöke Kassán.